

Євразія

Автор: Шаповал Ярослав Юрійович

Відеоуроки (динамічне відео до уроків географії). Євразія. 7 клас

Відео 1. Географічне положення Євразії - <https://www.youtube.com/watch?v=2ziuJtMfaPo>

Відео 2. Рельєф, тектонічна будова та корисні копалини Євразії - <https://www.youtube.com/watch?v=nRzp0jEBWrc>

Відео 3. Клімат Євразії - <https://www.youtube.com/watch?v=UnsiBeuWh1E&t=2s>

Відео 4. Внутрішні води Євразії - <https://www.youtube.com/watch?v=IORx-zwtHYs&t=1s>

Відео 5. Природні зони Євразії - <https://www.youtube.com/watch?v=vFoeUZjg-7Q&t=2s>

Відео 6. Населення та держави Євразії - <https://www.youtube.com/watch?v=MXlcHiXR0q4&t=1s>

Пояснювальна записка до ЕОР: □

Сучасну нову якісну освіти неможливо одержати, розв'язуючи педагогічні проблеми застарілими методами. Тому зараз одним з напрямків модернізації системи освіти є впровадження інформаційно-комунікативних технологій. Це дозволяє активізувати аналітичну діяльність учнів, поглибити демократизацію методики викладання, розкрити творчі можливості, стимулювати і розвивати психічні процеси, мислення, сприйняття, пам'ять школярів.

На фоні сучасного зниження пізнавального інтересу учнів застосування методики з використанням інформаційно-комунікативних технологій у поєднанні з інтерактивними методами навчання підвищить результативність навчання, інтерес до предмету, сприятиме усвідомленню значущості отриманих знань, росту інформаційної культури та теоретичному і практичному пізнанню навколишнього світу.

Сьогодення пред'являє свої вимоги до освіти і вимагає від нас пошуку нових форм роботи на уроці. У багатьох сучасних школах для вирішення цього завдання застосовуються численні інноваційні технології. Застосування цих технологій немислиме без застосування нових інформаційних комп'ютерних технологій, які допомагають розкривати педагогічні і дидактичні функції цих методів, дозволяють інтенсифікувати процес навчання, підвищити темп уроку.

Школа повинна допомогти учням стати повноправними членами сучасного інформатизованого суспільства, підготувати їх до життя і

професійної діяльності, до можливості здобування подальшої освіти з використанням сучасних інформаційних технологій, які підвищують позитивну мотивацію до навчання, активізують пізнавальну діяльність, розвинуть мислення і творчі здібності дитини, сформуують активну життєву позицію, сприятимуть переходу від особистості учня, що само ідентифікується, до особистості, яка само реалізується.

1. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

Урок був і залишається основною формою оволодіння знань учнями. Провести урок сьогодні стає все складніше. Сучасний учень став іншим – він багато знає: це він бачив, це він чув, про це він читав...

Учень отримує величезний потік інформації поза школою. Цю інформацію він не завжди може осмислити, перевести у послідовну систему знань. У наслідок цього інтерес до навчання в учнів знизився. Стає все складніше керувати їхньою навчальною діяльністю, процесом формування знань та вмінь.

Перед вчителем стоїть завдання: зробити так, щоб навчання було не примусовим, щоб воно диктувалося внутрішніми потребами та бажаннями учитися, оволодівати новими знаннями.

Найкоротший шлях до знань лежить через пізнавальну і самостійну активність учнів у навчальному процесі, через їхню продуктивну діяльність. Це можливо здійснити лише через використання інноваційних педагогічних технологій. Організація такого навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми, аналіз ситуацій. Учні вчать бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення.

Педагогічні інновації – це результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем. Прямим продуктом інновацій є: нові навчальні технології, оригінальні виховні ідеї, форми та методи виховання, нестандартні підходи в управлінні. Побічним продуктом інновацій є: зростання педагогічної майстерності вчителя, рівня його культури, мислення, світогляду.

Тому, використання інноваційних технологій – ось та перспектива, яка дасть змогу виявити здібності кожного учня, зацікавити предметом, реалізувати ідею співпраці вчителя і учня.

Новітніми підходами до організації навчання у сучасній школі є застосування різноманітних інноваційних технологій.

Творчі здібності характеризуються як властивості особистості, що забезпечують успіх у будь-якій діяльності. Так, на основі педагогічного досвіду дійшли висновку, що ці здібності включають чотири основні компоненти:

- *Мотиваційний* (допитливість, творчий інтерес, захопленість, емоційність, прагнення творчих досягнень, особиста значимість творчої діяльності).
- *Комунікативний* (уміння сприймати усне й писемне мовлення; відтворювати, самостійно будувати усні й писемні висловлювання).
- *Інтелектуально-логічний* (уміння аналізувати, порівнювати, виділяти головне, пояснювати, доводити, систематизувати й узагальнювати).
- *Інтелектуально-евристичний* (уміння висувати гіпотези, фантазувати, переводити знання та вміння в нові нестандартні ситуації, критично мислити, оцінювати).

Інтерактивне навчання – це спільна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Суть інтерактивного навчання у тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це спів навчання, взаємонавчання, де і учень і учитель є рівноправними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, що вони знають, вміють і здійснюють. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації. Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, дає змогу педагогу стати справжнім лідером дитячого колективу.

Інтерактивна взаємодія виключає як домінування одного учасника навчального процесу над іншим, так і однієї думки над іншою. Під час інтерактивного навчання учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення.

Інтерактивні технології за формами навчання розподіляються на 4 групи: інтерактивні технології кооперативного навчання, інтерактивні технології колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань.

Ігрові технології навчання сприяють залученню учнів до творчої діяльності, спілкуванні, припускають особливий підхід в ігровій ситуації, стимулюють пізнавальну активність учнів. У процесі гри учні самі прагнуть подолання труднощів, ставлять задачі і вирішують їх. Ігри сприяють організації групової форми роботи учнів, у дітей формуються і закріплюються уміння працювати з картою, текстом підручника, дидактичним матеріалом.

Вирішення проблеми розвитку в учнів самостійності, творчого ставлення до справи, звички до навчання протягом усього життя покладається на метод проектів, тобто впровадження навчальних проектів у навчальний процес. Метод проектів складає основу **технології проектного навчання**, зміст якого полягає в самостійному освоєнні учнями навчального географічного матеріалу і створенні конкретного продукту, що дозволяє учням пережити ситуацію успіху, самореалізації. Робота над проектом передбачає розв'язання проблемних ситуацій, що вимагає від учасників пошукових зусиль, спрямованих на розробку і обов'язковий захист і аналіз результатів.

Сучасну людину не можна уявити без використання комп'ютерних технологій. Вони впливають на всі сфери життєдіяльності людини, особливо на інформаційну діяльність та навчання. ІКТ допомагають підвищити продуктивність праці вчителів і учнів, стимулюють пізнавальний інтерес і додають навчальній роботі проблемний, творчий, дослідницький характер, а цим самим, формують інформаційну грамотність. Саме **комп'ютерні та інформаційно-комунікаційні технології** розвиваються швидкими темпами і заповнюють всі сфери діяльності людини. Їх роль визначається як один із інструментів пізнання.

Завдання інформаційно-комунікаційних технологій – дати якомога більше інформації за допомогою цифрових навчальних засобів. Вони дають змогу створити нове середовище для навчання, яке здатне підвищити якість географічної освіти, залучитися до світового інформаційного простору. В той же час дозволяє перейти від навчання, основою якого є інформація, почута від учителя чи прочитана в підручнику, до навчання через сприйняття інформації з електронних ресурсів, Інтернету, навколишнього середовища тощо. На уроці вчитель, використовуючи різноманітні цифрові навчальні ресурси, може організувати дослідницьку діяльність учнів, зорієнтувати в індивідуальному пошуку інформації, навчити оцінювати надійність різних інформаційних джерел, створювати власні електронні продукти (малюнки, мультимедійні презентації, електронні моделі).

Чим насичувати пам'ять дитини великим об'ємом знань, важливіше навчити її знаходити, користуватися та застосовувати їх на практиці. Завдяки використанню ІКТ учні працюють в індивідуальному темпі, що створює ситуацію успіху для кожного учня, процес здобуття знань мотивує до навчання.

Використовуючи мультимедіа в навчанні можна не лише збільшити швидкість передачі інформації дітям та підвищити рівень її засвоєння, а й сприяти розвитку таких процесів як увага, пам'ять, мислення, уява, мовлення, розвивати почуття кольору, композиції, брати участь у інтелектуальному, емоційному та моральному розвитку дітей.

Застосування комп'ютерних технологій на уроках географії не тільки полегшує засвоєння навчального матеріалу, але і забезпечує нові можливості для розвитку творчих здібностей учнів: - підвищує мотивацію учнів до учення; - активізує пізнавальну діяльність; - розвиває мислення і творчі здібності дитини; - формує активну життєву позицію в сучасному суспільстві. Основне завдання вчителя - мотивувати учня в його заняттях географією. В умовах скорочення годин, відведених на викладання географії в школі, стає зрозуміло, що вивчати окремі теми можна тільки нашвидку. Не секрет, що багато учнів недостатньо знають фактичний матеріал. Це ускладнює формування в учнів інтересу до предмета. Підвищити інтерес до географії можна через створення мультимедійних презентацій або використання динамічного відео. Отже, використання інформаційно-комунікаційних технологій при викладанні географії в середній школі дозволяє досягти нової якості знань.

У комунальному закладі «Загальноосвітня школа I-III степенів №20 Вінницької міської ради» технологія «перевернутого» навчання обрана як інноваційний шлях підвищення якості освіти, оскільки традиційні уроки можна перевести в іншу площину, використовуючи чудовий спосіб організації навчальних занять - «перевернутий» клас чи «перевернуте» навчання, тобто зміну напрямку роботи: учні вивчають певний матеріал самостійно вдома за допомогою перегляду презентацій, відео чи он-лайн-лекцій, навчальні ж заняття повністю присвячуються застосування отриманих знань через виконання різнопланових завдань.

В рамках дослідницько-експериментального дослідження всеукраїнського рівня на тему «Варіативні моделі комп'ютерно-орієнтованого середовища навчання предметів природничо-математичного циклу в загальноосвітньому навчальному закладі» у 2017-2018 н.р. вчителі, які викладають предмети природничо-математичного циклу, проводили апробацію навчально-методичного забезпечення уроків з використанням технології «перевернутого» навчання. Вчитель географії Шаповал Я.Ю. впроваджував дану технологію з учнями 7-А класу (таблиця 1) під час вивчення теми «Євразія». Усі відзняті відеолекції (динамічне відео) були доступні учням та батькам у мережі Інтернет на власному YouTube—каналі вчителя.

Таблиця 1

Фрагмент календарно-тематичного планування уроків географії

Тема «Євразія. 7 клас»

№ уроку	Зміст уроку	Динамічне відео до уроку
1	Географічне положення Євразії. Поділ Євразії на дві частини світу. Практична робота № 10 (початок). Позначення на контурній карті об'єктів берегової лінії Євразії. Дослідження та освоєння Євразії.	Відео 1. Географічне положення Євразії https://www.youtube.com/watch?v=2ziuJtMfaPo
2	Тектонічна будова. Рельєф, роль внутрішніх і зовнішніх сил у його формуванні. Практична робота № 10 (продовження). Позначення на контурній карті основних форм рельєфу Євразії.	Відео 2. Рельєф, тектонічна будова та корисні копалини Євразії (ч. 1) https://www.youtube.com/watch?v=nRzp0jEBWrc
3	Корисні копалини	Відео 2. Рельєф, тектонічна будова та корисні копалини Євразії (ч. 2) https://www.youtube.com/watch?v=nRzp0jEBWrc
4	Загальні риси клімату Євразії	Відео 3. Клімат Євразії (ч. 1) https://www.youtube.com/watch?v=UnsiBeuWh1E&t=2s
5	Кліматичні пояси і типи клімату Євразії. Практична робота №11. Визначення типів клімату в межах помірного кліматичного поясу Євразії за допомогою кліматичних діаграм	Відео 3. Клімат Євразії (ч. 2) https://www.youtube.com/watch?v=UnsiBeuWh1E&t=2s
6	Води суходолу Євразії. Практична робота №10 (продовження). Позначення на контурній карті основних річок та озер Євразії.	Відео 4. Внутрішні води Євразії https://www.youtube.com/watch?v=IORx-zwtHYs&t=1s
7	Природні зони Євразії. Арктичні пустелі. Тундра і лісотундра. Ліси помірного поясу.	Відео 5. Природні зони Євразії (ч. 1) https://www.youtube.com/watch?v=vFoeUZjg-7Q&t=2s
8	Природні зони Євразії. Лісостепи й степи. Пустелі й напівпустелі.	Відео 5. Природні зони Євразії (ч. 2) https://www.youtube.com/watch?v=vFoeUZjg-7Q&t=2s
9	Субтропічні ліси. Савана. Субекваторіальні та екваторіальні ліси. Вертикальна поясність гір Євразії	Відео 5. Природні зони Євразії (ч. 3) https://www.youtube.com/watch?v=vFoeUZjg-7Q&t=2s
10	Зміна природи материка людиною. Найвідоміші об'єкти віднесені до Світової природної спадщини ЮНЕСКО. Дослідження. Здійснення уявної подорожі уздовж 50-ї паралелі: складання карти маршруту з позначенням країн, природних об'єктів та природних комплексів	Відео 5. Природні зони Євразії (ч. 4) https://www.youtube.com/watch?v=vFoeUZjg-7Q&t=2s

11	Населення та держави Європи та Азії. Практична робота №10 (закінчення). Позначення на контурній карті держав Євразії та їх столиць.	Відео 6. Населення та держави Євразії (ч. 1) https://www.youtube.com/watch?v=MXlcHiXR0q4&t=1s
12	Найбільші держави Європи: Україна, Німеччина, Франція, Велика Британія, Італія, Російська Федерація	Відео 6. Населення та держави Євразії (ч. 2) https://www.youtube.com/watch?v=MXlcHiXR0q4&t=1s
13	Найбільші держави Азії: Китай, Індія, Японія, Туреччина. Зв'язки України з країнами Європи та Азії	Відео 6. Населення та держави Євразії (ч. 3) https://www.youtube.com/watch?v=MXlcHiXR0q4&t=1s
14	Узагальнення та систематизація знань, умінь і навичок за темою «Євразія».	